

Dönüşüm Programı sanayinin ihtiyacını karşılacak türden

Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, hükümetin açıkladığı “Öncelikli Dönüşüm Programları”nın sanayicinin beklentileriyle örtüşüğünü belirterek, “Bu programlar aynı zamanda Türkiye’nin yeniden yüzünü sanayiye çevirdiğini, yaşanan deneyimler ışığında sanayinin önemini daha üst bir düzeyde yeniden özümlediğini göstermektedir” dedi. İSO Meclisi şubat ayı olağan toplantısı, “Öncelikli Dönüşüm Programları Işığında Yeniden Öne Çıkan Üretim Ekonomisi ile İstanbul

ve Sanayi Stratejilerinin Önemi” ana gündemiyle gerçekleştirildi.

ÜRETİME ODAKLANALIM

Üretim ve verimlilik artışına odaklı bir büyüme modelinin en kısa zamanda hayata geçirilmesi gerektiğine dikkati çeken Bahçivan, “Zira sanayide rekabet artık istisnasız bir biçimde teknoloji ve inovasyona bağlı hale gelmiş durumdadır. Mamul mal ihracatında ileri teknoloji içeren ürünlerin payı arttırılmadan, ihracat odaklı bir büyüme kalıcı ve sağlıklı hale getirilemez” dedi.

Sanayici faize çalışıyor

Merkez Bankası'nın indirmemekte direndiği yüksek faiz Türk sanayicisinin de en büyük kamburu konumunda. Türkiye'nin en büyük bin sanayi kuruluşu, kazancının yüzde 50-60'ını finansman giderlerine ayırıyor. Bu acı gerçeğe dikkat çeken **İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan**, firmaların yüzde 88'inin finansmana ulaşmada zorluk çektiğine dikkat çekti.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Kalkınma Ajansı işbirliğiyle bir yıl süren kapsamlı çalışmalar sonucu hazırladığı "İstanbul Sanayi Strateji Belgesi"ni dün açıkladı. Şehir sanayi stratejisi bakımından Türkiye'de bir ilk olan ve İstanbul sanayisinin üzerinde uzlaştığı belge, 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını kapsıyor. İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, nitelikli işgücü, Ar-Ge, inovasyon ve teknolojik altyapı, üniversitelerle işbirliği, finans kaynaklarına erişimi konularda çözüm önerileri sunuyor.

İSTANBUL SANAYİSİ GÖZARDI EDİLEMEZ
Belgeyi dün düzenlediği basın toplantısıyla açıklayan **İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan**, İstanbul sanayisi göz ardı edilmesi halinde küresel rekabette geri kalmanın kaçınılmaz olacağını kaydetti. İstanbul'un gelecek vizyonunda sanayinin dışlandığını savunan Bahçivan, ancak İstanbul'un ülke ekonomisinin şahdamarı olduğuna dikkat çekerek, "İstanbul sanayi stratejileri düşünülmeden 2023 yılında 500 milyar dolar ihracat hedefi nin hayata geçmesi mümkün olmayacaktır" dedi.

İstanbul stratejisi

Dünyada 1 milyon yerleşke içinde 18 bini turizm varış noktası... Tarihten bu yana 1000 yıldan eski 100 kadim kent, 100 yıldan yaşlı 1000 şehir var ve İstanbul, ilk 100 içinden ilk 10 kent olmaya aday... Zaten ilk 10 ülke içinde olma iddiamızla örtüşen de İstanbul'u kürede güçlendirip ayırtırmaktır.

İstanbul Sanayi Odası'nın "İstanbul Sanayi Strateji Belgesi" toplantısında. Başkan **Erdal Bahçivan**, 96 sayfa- dan ve 18 alt stratejiden oluşan belgeyi şu cümleyle özetliyor: "İstanbul sanayisiz, sanayi İstanbulsuz olmaz." Doğrudur, sanayiye çimento fabrikası muamelesi yapıp cüzzamlı gibi kentin dışına sürmek, **eski zihin yapısı** eseridir.

Dünyada pek çok büyük kent, sanayisini dışlayarak değil, **dönüş- türüp, kentsoylu hale getirip, yücelterek** gelişmiş durumda. Kaldı ki strateji belgesinde de belirtildiği gibi ekonomimizin yarıya yakın kısmı şayet İstanbul'da şekilleniyorsa, hizmet sektörü veya **AVM'cilikle ilk 10 ekonomi** olamayız.

Strateji, hedefe doğru yol alırken **önemli** ile **öncelikliyi** belirleme

sanatıdır ve aynı zamanda **tercihler manzumesinin** adıdır. **Her tercih bir vaz-geçştir.** Ancak İstanbul'un sanayi birikimi yüceltilecek ise bunu sağlayacak "**önce-likler nedir?**" diye soruyorum **Erdal Bahçivan**'a...

Bahçivan "**sanayinin yerleşimi**" diyor: "Sadece kent değil civar havzasıyla ele almamız kenti ve sanayiye mekân sunmalıyız."

İkinci öncelik insan üzere- rine ve **50 üniversitesi** olan kent- te sanayi-üniversite işbirliği neredey- se yoktur. Haklı bir tespit, bizde bu işbirliği, şairin dediği gibi: "**İki ray gibiyiz/ Bir tren yolunun/ Yakın olması/ Neyi değiştirir/ Son istas- yonun.**"

Üçüncü öncelik ise finansla erişim olmalıdır ve İstanbul, "**finans merke- zi**" tam da bu yüzden olmalıdır. Mum dibine ışık vermeyecekse "**o halde yıkıl Sezar**" diyorum ben...

Neticede İstanbul'un bir **strateji belgesi** var artık. **Melih Bulu** bunu rekabet teorisyeni **Michael Porter**'in metodolojisine dayandırmış. Daha iyisi, bu belge tartışıldıkça gelişecek; **tarihi kültürel miras, doğal kay- naklar** ve İstanbul'un **yerel yete- nekleriyle** bütünleşik hale gelince, işe yarayacaktır.

seref.oguz@sabah.com.tr SMS: SEO yaz 4122'ye gönder. (1.60 TL) MH: 0216
531 73 73 facebook.com/serefoguz.sabah

İSO, İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'ni açıkladı

HABER MERKEZİ

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'nin, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'na yönelik iş dünyasından ilk geri dönüş olma özelliğini taşıdığını kaydetti.

İSO'nun bir projesi olarak İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Melih Bulu tarafından hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, toplantıyla kamuoyuna açıklandı.

Bahçivan, toplantıda, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan belgenin,

Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'nı açıklamasından sonra, Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk geri dönüş olma özelliğine taşıdığını dile getirdi.

İstanbul'daki sanayicilerin

üzerinde uzlaştıkları bir metin olması açısından önem taşıyan belgenin, İstanbul ve sanayinin mevcut durumunun yanında, şehrin gelecek vizyonu için yapılması gereken temel stratejileri ve eylemleri kapsadığını aktaran Bahçivan, belgenin 18 başlık altında 46 strateji ve 85

eylem planını içerdiği bilgisini verdi.

Bahçivan, İstanbul'un gelecek vizyonu söylemlerinde sanayinin dışlandığını belirterek, "Oysa sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı.

Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 24'ü, ihracatın yüzde 52'si, ithalatın yüzde 56'sı İstanbul'dan yapılıyor. Türkiye'nin dünyaya en entegre şehri olan İstanbul, 4 saatlik bir uçuşla 1,5 milyar kişilik pazarlara ulaşma imkanı sağlıyor.

Bunun tersi yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15'lere düşmüş sanayimizin payını daha aşağılara çekecektir" diye konuştu.

Eknot

Çiftçiye 2 milyar lira destek

Kaan Alişan

Başbakan Davutoğlu, mazot, gübre, yem bitkileri desteği bağlamında 2 milyar Türk lirasının 28 Şubat Cumartesi günü çiftçilere verileceğini açıkladı.

Tarımın, insanoglunun en kadim varoluşsal sektörü olduğunu belirten Davutoğlu, 'Her sektör ihmal edilebilir veya diğer sektörlerde bazı zaman kayıplar belki telafi edilebilir ama tarım sektörü, ihmal edilemeyecek bir sektördür. Çünkü insanoglunun varoluşu doğrudan tarımla ilişkilidir. Bu kadim kültürlerde böyleydi, modern kültürde böyle, şimdi küresel çağda da özellikle ülkelerin geleceği, stratejik beklası açısından en kritik sektör, hala tarım sektörüdür' diye konuştu.

Tarımın, arz ve gıda güvenliği bağlamında da varoluşsal bir sektör olduğunu ifade eden Davutoğlu, bu sektördeki her adımı, ülkelerin detaylı olarak el aldığını ve geleceği tayin etme bakımından önem verdiğini söyledi.

Damla ve yağmurlamaya özel destek

Damla ve yağmurlama sulama yatırımlarına özel destek verdiklerini belirten Davutoğlu, 1,8 milyar lira sıfır faizli kredi ve hibe desteğiyle 5 milyon dekar alanda damla ve yağmurlama sistemleriyle sulamaya geçtiklerini, bunun en önemli hedeflerden olduğunu kaydetti.

Başbakan Davutoğlu, 'vahşi sulama' denilen, yeraltı sularının kullanıldığı, kuyular ve diğer suyun israf edildiği su kullanım yöntemleri yerine son teknolojik imkanlardan istifade eden su yönetiminin kendileri için büyük önem taşıdığını ifade etti.

Soya ve kanolada 2014'te başlattıkları sözleşmeli üretime yönelik dönüm başına 10 lira ilave desteği bu sene 15 liraya çıkardıklarını, ayçiçeğini de bu destek kapsamına aldıklarını kaydeden Davutoğlu, bu yıl mazot desteğini yüzde 5, gübre desteğini yüzde 10 artıracaklarını söyledi.

Hibe desteği

Sertifikalı fidan hibe desteğini bu yıl yüzde 50 artıracaklarını belirten Davutoğlu, iyi tarım uygulamaları kapsamında süs bitkileri, iri ve tıbbi bitki üretimi yapan çiftçilere dönüm başına 100 lira destek verme kararını aldıklarını dile getirdi.

Süt ve et üreten işletmelere yatırımda hibe oranını yüzde 70'e çıkaracaklarını ifade eden Davutoğlu, ancılık, seracılık, yerel tarım gıda ürünleri, el sanatları, kırsal turizm ve kültür bahçeliği yatırımlarında yüzde 50 hibe oranını yüzde 65'e çıkaracaklarını kaydetti.

Kredi faizleri incek

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu dün uyguladığı üç faiz oranında birden indirim yaptı.

Politika faizini 25 baz puan indirerek yüzde 7,75'ten yüzde 7,50'ye tavan faizi de yüzde 11,25'ten yüzde 10,75'e, taban faizi ise yüzde 7,50'den yüzde 7,25'e indirdi. Peki Merkez Ban-

kası'nın bu indirimi ne anlama geliyor?

Tavan faizdeki indirim direkt tüketici ve sanayicinin kredi faizlerini etkiliyor.

Uzmanlara göre tavan faizdeki 50 baz puanlık indirim şu anda yüzde 16-19 arasında değişen ihtiyac kredisi faizlerini 0,5 puan aşağıya çekecek. Tüketici faizine olumlu yansıyan bu indirim mevduat faizlerinde de düşüş yaratacak.

Mevduat faizlerinin de 0,3-0,5 puan arası düşmesi bekleniyor.

Merkez Bankası dün aldığı kararla uzlaşmacı bir tutum sergilemeye çalışırken, siyasilere, 'faizi indirdim', piyasaya ise, 'ölçülü indirdim' mesajı verdi. Kurul toplantısı sonrası yapılan açıklamada, sıkı para politikası duruşunun ve alınan makro ihtiyati önlemlerin etkisiyle kredi büyüme hızlarının makul düzeylerde seyrettiği belirtilerek, dış ticaret hadlerindeki olumlu gelişmeler ve tüketici kredilerinin ılımlı seyrinin cari dengedeki iyileşmeyi desteklediği ifade edildi.

Dış talebin zayıf seyrini korurken, iç talebin büyümeye ılımlı düzeyde katkı verdiğine değinilen açıklamaya şöyle devam edildi: 'Kurul, açıklanan yapısal reformların uygulamaya geçirilmesinin büyüme potansiyelini önemli ölçüde artırabileceğini değerlendirmektedir. Uygulanan temkinli para ve maliye politikaları ile alınan makroiht-

yati önlemler enflasyonu, özellikle enerji ve gıda dışı (çekirdek) enflasyon göstergelerini ve enflasyon beklentilerini olumlu yönde etkilemektedir. Kurul, çekirdek enflasyondaki düşüşün devam edeceğini öngörmektedir. Enflasyondaki düşüşün kalıcı olması için temkinli bir yaklaşım gerekmektedir.'

İik taviz asgari ücretten

Yunanistan, ekonomik reform planlarını içeren listeyi Avrupa'daki kurumlara ve Uluslararası Para Fonu'na (IMF) gece yarısında gönderdi. Slovakya Maliye Bakanı Peter Kazimer, Euro Bölgesi maliye bakanlarının telekonferans toplantısında reform listesinin kabul edildiğini duyurdu.

Böylece Yunanistan'ın aldığı mali yardımda dört ay süre uzatımının öntü açıldı. Kazimer twitter mesajında, 'Yunanlıların öntünde Nisan sonuna kadar birçok ağırlık çalışması var. Hepimiz rakamları görmek istiyoruz' dedi.

Atina'nın 6 sayfalık belgesinde yer alan planlar iktidar partisinin seçim döneminde verdiği taahhütlerden taviz verdiğini gösteriyor.

Yunanistan reform planında, devam eden veya tamamlanmış özelleştirmelerden geri dönülmeyeceği ve ülkede yaşanan 'insani krize' karşı yapılacak devlet harcamalarının bütçeye zarar veremeyeceği sözü verdi.

Başbakan Alexis Tsipras hükümeti, seçim vaatlerinde yer alan asgari ücretin hemen artırılması yerine zaman içinde kademeli bir artış gerçekleştirecek. Listede yer alan reformlar, sosyal güvenlik harcamalarının artırılması gibi sözlerden vazgeçildiğini gösterirken, temel ekonomik reformlar öncesinde Avrupalı ortaklara danışılmasını ve reformların bütçeye etkisi olmamasını öngörüyor. Programın uzatılmasına ilişkin tasan Alman Federal Meclisi'ne sunulurken, Eurogroup Başkanı Jeroen Dijsselbloem, 'Yunanistan programa bağlı kalırsa Euro Bölgesi daha fazla destek için hazır olacaktır' dedi.

DİP EKSPRES

Hedef sanayiye bağlı

İstanbul Sanayi Odası (ISO), Türkiye'nin 2023'te dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefi yolunda amiral şehir olan İstanbul'un sanayideki yol haritasını açıkladı.

'İstanbul Sanayi Strateji Belgesi', şehrin sanayi stratejileri göz ardı edildiği takdir-

de Türkiye'nin 2023 yılında 500 milyar dolar olan ihracat hedefinin tutmasının mümkün olmadığını ortaya koydu. Bir yıl süren kapsamlı çalışmalar sonucu hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını kapsıyor.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, 'Belge, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'nı açıklamasından sonra, Başbakan Davutoğlu'nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk dönüş olma özelliği taşıyor' açıklaması yaptı.

İSO'dan 2023 için 18 sanayi stratejisi

İSO Başkanı Bahçivan, "Belge, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'nın ardından, Başbakan Davutoğlu'nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk dönüş olma özelliği taşıyor" dedi. ■ **Haber 3'te**

ISO'dan 2023 için 18 sanayi stratejisi

ISO Başkanı Bahçivan, "Belge, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'nın ardından, Başbakan Davutoğlu'nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk dönüş olma özelliği taşıyor" dedi.

İSTANBUL,AA

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'nin, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'na yönelik iş dünyasından ilk geri dönüş olma özelliğini taşıdığını kaydetti.

ISO'nun bir projesi olarak İstanbul Kalkınma Ajansı'nun desteğiyle İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Melih Bulu tarafından hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, toplantıyla kamuoyuna açıklandı.

Bahçivan, toplantıda, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan belgenin, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'nı açıklamasından sonra, Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk geri dönüş olma özelliğini taşıdığını dile getirdi.

İstanbul'daki sanayicilerin üzerinde uzlaştıkları bir metin olması açısından önem taşıyan belgenin, İstanbul ve sanayinin mevcut durumunun yanında, şehrin gelecek vizyonu için yapılması gereken temel stratejileri ve eylemleri kapsadığını aktaran Bahçivan, belgenin 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını içerdiği bilgisini verdi. Bahçivan, İstanbul'un gelecek vizyonu söylemlerinde sanayinin dışlandığını belirterek, "Oysa sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 24'ü, ihracatın yüzde 52'si, ithalatın yüzde

56'sı İstanbul'dan yapılıyor. Türkiye'nin dünyaya en entegre şehri olan İstanbul, 4 saatlik bir uçuşla 1,5 milyar kişilik pazarlara ulaşma imkanını sağlıyor. Bunun tersi yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15'lere düşmüş sanayimizin daha aşağılara çekecektir" diye konuştu.

Bu nedenle İstanbul'un sanayi şehri olarak kalmasının mutlak suretle sağlanması ve sanayi sektörünün yerleşik bir yapıya kavuşturulması için gerekli önlemlerin alınmasının şart olduğunu vurgulayan Bahçivan, bunun yolunu da öncelikli olarak organize sanayi bölgelerinden geçtiğine işaret etti.

'İstanbul Türkiye'nin ihracatında önemli'

Araştırmanın, Türkiye'nin ihracat vizyonu ile İstanbul arasında kaçınılmaz bağı ortaya çıkardığına dikkati çeken Bahçivan, şöyle konuştu: "İstanbul Türkiye'nin ihracatında çok önemli ve lider bir role sahip. İstanbul'un ihracatının hemen hemen tamamı sanayi mamullerinden oluşuyor. 2004 yılında İstanbul, Türkiye ihracatı-

nın yüzde 42,6'sını yaparken, bu oran 2013'te 37,5'e indi. Önümüzdeki 10 yılda bu oranın yüzde 32,5'e düşeceği varsayılabilir. Türkiye'nin 2023'te 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin yüzde 32,5 kısmı 162,5 milyar dolar ediyor. En muhafazakar yaklaşımla İstanbul'un 2023 yılında 160 milyar dolar ihracat yapması öngörülüyor. Yani İstanbul'un 2014 yılında 60 milyar dolara yaklaşan ihracatının 10 yılda 2,7 katına çıkarılması gerekiyor. Türkiye'nin büyük oranda ihracatının yapıldığı İstanbul'un sanayi stratejileri düşünülmeden 2023 hedefinin hayata geçmesi doğal olarak mümkün olmayacaktır." Bahçivan, İstanbul'un sadece mevcut ihracat kapasitesi artırılarak 160 milyar dolar ihracata çıkmasının mümkün olmadığını, bu nedenle yüksek katma değerli ve yüksek teknoloji üretimin ihracat içindeki payının artırılması gerektiğini vurguladı. **Erdal Bahçivan**, "Türkiye'de kısa sürede yüksek teknolojiye dayalı ihracatı artırabilecek tek altyapı, ülkemizin yüksek teknoloji ürün ihracatının 3'te 2'sinden fazlasını yapan İstanbul'dadır" de-

'İstanbul sanayisi, orta derecede rekabetçi'

Bahçivan, Strateji Belgesi'nin hazırlığı için öncelikle İstanbul'un mevcut durumunu tespit ettiklerini, bunun için de dünyaca ünlü işletme yönetimi gurusu Michael Porter'in rekabetçilik seviyesini saptamak üzere geliştirdiği Elmas Model analizinden faydalandıklarını dile getirdi. Analiz sonucunda İstanbul sanayi sektörünün "orta derecede rekabetçi" bulunduğunu aktaran Bahçivan, "İstanbul sanayisinin orta seviyede rekabetçi bulunması, şehrin geleceğindeki sanayinin şimdiye kadar olduğu gibi

önemli bir seviyede olup olmayacağı hakkında bir belirsizliğin olduğunu gösteriyor. Eğer yerel yönetimlerin sanayiyi şehirden çıkarma yolunda uygulamaları ve merkezi devletin İstanbul sanayisini teşvik vermemeye uygulamaları devam ederse, bu süreçte İstanbul sanayi firmaları da kurumsallaşma, Ar-Ge altyapısı gibi alanlarda kendilerini yeterince geliştiremezlerse, küresel rekabet yarışında geri kalmaları maalesef kaçınılmaz olacaktır" değerlendirmesinde bulundu.

di. Bahçivan, İstanbul ve sanayinin olumlu ve istenilen seviyede olmayan yönlerine ilişkin şunları kaydetti: "Yüksek seviyede çıkan özelliklerimiz; yüksek teknoloji üreten altyapısı, sanayi girişimcilerinin varlığı, 50 üniversite, tedarik zincirinin gelişmişliği, dış ve iç pazar, tüketicinin bilinç seviyesi, coğrafi yoğunlaşma, firmaların üretim yapıları, yabancı sermayeli firmaların varlığı ve coğrafi konum oldu. Buna karşın, sanayi yerleşimi, üniversite-sanayi işbirliği, mezunların sanayiye yönelmesi, Ar-Ge, hammadde ve yarı mamul tedariki, lojistik altyapı, finans erişim, teşvikler, yerel yönetimler, markalaşma ve firmaların kurumsallaşma seviyelerinin orta ve düşük yönler olduğu ortaya çıktı."

'Stratejiler, İstanbul'u yüksek rekabete taşıyacak'

Erdal Bahçivan, İstanbul'u yüksek rekabetçi bir kent seviyesine ve 2023 ihracat hedeflerine ulaştırmak için tanımlanan 18 stratejiyi şöyle özetledi: "İstanbul sanayi sektöründe yer alan insan kaynakları seviyesinin geliştirilmesi. İstanbul sanayi sektörünün sahip

olduğu Ar-Ge kabiliyetinin geliştirilmesi. İstanbul üniversiteleri ve sanayi arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi. İstanbul'da sanayi yerleşiminin, Türkiye ve İstanbul'un 2023 hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi. İstanbul sanayi sektöründe inovasyon altyapısı ve bilincinin geliştirilmesi. İstanbul sanayi firmalarında fikri mülkiyetin elde edilmesi ve korunmasının sağlanması bilincinin geliştirilmesi ve hukuku sistemin oluşturulması. İstanbul'da yer alan sektörler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi."

'İstanbul'u sanayisizleştirme bir fantezidir'

İstanbul'un sanayi yeteneğini yok sayarak ve Türkiye'nin önündeki engelleri kaldırmadan hedefe ulaşmanın bir "fantezi" olacağını dile getiren Bahçivan, şöyle devam etti: "İstanbul'u sanayisizleştirme bir fantezidir. İstanbul'un sanayi yeteneğini hesaba katmalıyız. Daha katma değerli bir hale getiremeyiz. Raporda da sanayiye hantal bütüncüden yüksek teknoloji kullanan bir yapıya dönüştürmek istediğimizin altını çiziyoruz."

OLAĞAN TOPLANTIDA DÜNYA'NIN MANŞETİ KONUŞULDU

ISO, İstanbul'daki elektrik kesintileri için heyet kurdu

SERCAN AKINCI / İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, Asya ve Doğu Avrupa'da yükselen yeni üretim merkezleri ve Avrupa Birliği (AB) ile ABD arasında imzalanması beklenen Transatlantik Ticaret ve Yatırım Otaklığı'nın (TTIP) hem ihracatımızı hem de iç piyasadaki rekabet gücümüzü etkilediğini söyledi. **İSO** Meclisi şubat ayı olağan toplantısı, "Öncelikli Dönüşüm Programları Işığında Yeniden Öne Çıkan Üretim Ekonomisi ile İstanbul ve Sanayi Stratejilerinin Önemi" ana gündemi ile gerçekleştirildi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıda, İstanbul Ticaret Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Murat

Yülek ve İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Melih Bulu konuk olarak katıldı. Konuşmasında AB ile ABD arasında imzalanması beklenen TTIP'in Türkiye için orta vadeli bir tehdit olduğunu ifade eden Bahçivan, "Asya ve Doğu Avrupa'da yükselen yeni üretim merkezleri de sanayicimizin hem ihracat hem iç piyasada rekabet gücünü etkiliyor" dedi. Bahçivan, DÜNYA'nın da "Sanayici elektrik kesiktir diye fabrikaya gitmeye korkuyor" başlığıyla duyurduğu bazı bölgelerde yaşanan elektrik kesintileri konusunda çalıştıklarını aktararak, kurdukları bir heyetle sorunun çözümü için Boğaziçi Elektrik Dağıtım AŞ (BEDAŞ) yetkilileriyle görüştiklerini bildirdi. **İSO Başkanı** Bahçivan konuşmasında "İstan-

bul Sanayi Strateji Belgesi" hakkında da bilgi verdi.

Son dönemde İstanbul'un gelecek vizyonunda sanayinin dışlandığına, İstanbul'un finans, lojistik ve moda merkezi olarak öne çıkarıldığına değinen Bahçivan, "Sanayi, İstanbul gibi derinliği olan ve Türkiye ekonomisinin kalbi sayılabilecek bir kent için çok daha anlamlı ve vazgeçilemez. Bunun tersi yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15'lere düşmüş sanayimizin payını daha aşağılara çekecek. Hal böyleyken, bugün İstanbul sanayicisinin en önemli sorunlarından biri, üretim tesislerinin İstanbul yerleşimindeki belirsizliği. İstanbul'un stratejileri düşünülmeden 2023 hedefinin hayata geçmesi mümkün değil" şeklinde konuştu.

Sanayiciden hükümete İstanbul 'isyani'

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "İstanbul'un gelecek vizyonunda sanayi dışlanıyor. Oysa İstanbul, ülke ekonomisinin şahdamarı. İstanbul'un sanayi stratejileri düşünülmeden 2023 yılında 500 milyar dolar ihracat hedefine ulaşılması mümkün olmayacaktır. İstanbul'u sanayisizleştirme bir fantezidir" dedi. **Erdal Bahçivan**, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bakımından bir ilk olan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'nin, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'na yönelik iş dünyasından ilk geri dönüş olma özelliğini taşıdığını kaydetti.

ISO'nun bir projesi olarak İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteği ile İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Melih Bulu tarafından hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, toplantı ile kamuoyuna açıklandı. İstanbul'daki sanayicilerin üzerinde uzlaştıkları bir metin olması açısından önem taşıyan belgenin, İstanbul ve sanayinin mevcut durumunun yanında, şehrin gelecek vizyonu için yapılması gereken temel stratejileri ve eylemleri içerisine aldığı aktaran **Erdal Bahçivan**, belgenin 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını içerdiği bilgisini verdi. Bahçivan, İstanbul'un gelecek

ISO'daki toplantıya, Yönetim Kurulu Üyesi Nahit Kemalbay ve İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Melih Bulu da katıldı.

vizyonu söylemlerinde sanayinin dışlandığını belirterek, "Oysa sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 24'ü, ihracatın yüzde 52'si, ithalatın yüzde 56'sı İstanbul'dan yapılıyor. Türkiye'nin dünyaya en entegre şehri olan İstanbul, 4 saatlik bir uçuşla 1,5 milyar kişilik pazarlara ulaşma imkanını sağlıyor. Bunun tersi

yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15'lere düşmüş sanayimizin payını daha aşağılara çekecektir" diye konuştu. **Erdal Bahçivan**, İstanbul'un sadece mevcut ihracat kapasitesi artırılarak 160 milyar dolar ihracata çıkmasının mümkün olmadığını, bu nedenle yüksek katma değerli ve yüksek teknolojlü üretimin ihracat içindeki payının artırılması gerektiğini vurguladı.

İSO, Türkiye'nin 2023 hedefi için gerekli 18 sanayi stratejisini açıkladı:

Türkiye, 2023'de dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olacak

İSTANBUL-İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Kalkınma Ajansı işbirliğiyle bir yıl süren kapsamlı çalışmalar sonucu hazırladığı "İstanbul Sanayi Strateji Belgesi"ni açıkladı. Şehir sanayi stratejisi bakımından Türkiye'de bir ilk olan ve İstanbul sanayisinin üzerinde uzlaştığı belge, 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem

planını kapsıyor. İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin 2023'te dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefi yolunda amiral şehir olan İstanbul'un sanayideki yol haritasını açıkladı. İSO'nun İstanbul Kalkınma Ajansı işbirliğiyle hazırladığı belge, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bakımın-

dan bir ilk niteliği taşıyor. "İstanbul Sanayi Strateji Belgesi", şehrin sanayi stratejileri göz ardı edildiği takdirde Türkiye'nin 2023 yılında 500 milyar dolar olan ihracat hedefinin tutmasının mümkün olmadığını ortaya koydu. Bir yıl süren kapsamlı çalışmalar sonucu hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, 18 başlık altında 46

strateji ve 85 eylem planını kapsıyor. Strateji Belgesi, İSO'nun 46 meslek komitesindeki firmalar ile gerçekleştirilen yüz yüze mülakat, odak grup toplantıları, anket uygulamasının yanında, sanayi stratejisine etki edecek tüm rapor, makale, kitap gibi veri ve dökümanların analiz edilmesi sonucu oluşturuldu.(ANKA)

İstanbul sanayisiz olmaz

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), bir yıldır üzerinde çalıştığı 'İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'ni dün açıkladı. İstanbul sanayisinin küresel rekabet seviyesini yükseltecek çözüm önerileri sunan belge, 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını kapsıyor. **4'te**

İstanbul sanayisiz olmaz

Daha önce 'İstanbul'u alışveriş, ticaret, finans ya da moda merkezi şehri yapacağız' gibi söylemlerin gündeme geldiğini hatırlatan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Ama sanayisiz bir İstanbul ile Türkiye'nin makro hedeflere ulaşması mümkün olmaz. Türkiye'nin İstanbul dışındaki üretim yerleriyle orta vadeli hedeflere ulaşması asla ve asla mümkün değil" dedi. İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'nin tanıtımında konuşan Bahçivan şunları söyledi: "İstanbul'un yerleşimiyle ilgili tasarlanan gelecek vizyonunda sanayi dışlanıyor. Oysa İstanbul, ülke ekonomisinin şahdamarı. Milli gelirin yüzde 24'ü, ihracatın yüzde 52'si, ithalatın yüzde 56'sı İstanbul'dan yapılıyor İstanbul sanayi stratejileri düşünülmeden 2023 yılında 500 milyar dolar ihracat hedefini hayata geçmesi mümkün olmayacaktır."

2023'E UYUM

Bahçivan, İstanbul'un sanayi stratejisi konusunda en öncelikli konuları şöyle ifade etti: "İstanbul gibi arazi yapılanmasının zor olduğu bir ortamda, sanayinin yerleşiminin, Türkiye'nin 2023 hedefleriyle uyumlu hale getirilmesini çok önemsiyoruz. Yine sanayide işgücünün, yetenekli insan kaynağı seviyesinin geliştirilmesi gerekiyor. Üniversite-sanayi işbirliğinin halen istenilen düzeyde kurulmamış olması önemli. Türkiye'nin yüksek teknoloji içeren ihracatını artırmak istiyorsak, bu konudaki beyin gücümüzü sanayi ile birleştirmek gerek. Aynı şekilde finans kaynağının önemini ihmal edemezsiniz. Kazancınızın yüzde 50 ila 60'ı finans giderlerine gidince, sürdürülebilir başarının ortaya çıkması çok kolay olmuyor."

Sanayicinin yüzde 88'i finansmana ulaşamıyor

TÜRKİYE'de tasarruf oranlarının düşüklüğüne de değinen Erdal Bahçivan, araştırmada İstanbul gibi finans merkezi olmayı hedefleyen bir kentte sanayicinin finansmana erişimde zorlandıklarını söyledi. Bahçivan "Bankalar vasıtası ile sağlanabilecek sanayi finansmanı gelişmiş ekonomilere göre daha sınırlı. Sanayici karının neredeyse yarısını finansman maliyetine harcıyor. Firmaların yüzde 88'i için finans kaynaklarına ulaşım imkanı düşük veya orta düzeyde" dedi.

Biz inşaat düşmanı değiliz

"BİZ inşaat düşman değiliz" diyen Bahçivan, "Herkesin inşaatçı olmasına karşıyız. Herkesi inşaatçı yaparsak, burada denge kaçmıştır. Sanayinin önünde cazibe merkezi olmasını risli buluyoruz. Sadece inşaat gibi sektörlere dayalı büyümeyi teşvik, sanayi müteşebbisliğinin önünde engel olması açısından riskli" diye konuştu.

İstanbul sanayi stratejileri düşünülmeden 2023 hedefleri yakalanamaz

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi'nin, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'na yönelik iş dünyasından ilk geri dönüş olma özelliğini taşıdığını kaydetti

İSO'nun bir projesi olarak İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Melih Bulu tarafından hazırlanan İstanbul Sanayi Strateji Belgesi, toplantıyla kamuoyuna açıklandı. Bahçivan, toplantıda, Türkiye'de şehir sanayi stratejisi bağlamında bir ilk olan belgenin, Hükümet'in Ekonomide Öncelikli Dönüşüm Programları'nı açıklamasından sonra, Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun da çok arzu ettiği, iş dünyasından bu programlara yönelik ilk geri dönüş olma özelliğine taşıdığı dile getirdi. İstanbul'daki sanayicilerin üzerinde uzlaştıkları bir metin olması açısından önem taşıyan belgenin, İstanbul ve sanayinin mevcut durumunun yanında, şehrin gelecek vizyonu için yapılması gereken temel stratejileri ve eylemleri kapsadığını aktaran Bahçivan, belgenin 18 başlık altında 46 strateji ve 85 eylem planını içerdiği bilginini verdi. Bahçivan, İstanbul'un gelecek vizyonu söylemlerinde sanayinin dışlandığını belirterek, "Oysa sanayi üretiminin merkezini oluşturan İstanbul, ülke ekonomisinin adeta şahdamarı. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın yüzde 24'ü, ihracatın yüzde 52'si, ithalatın yüzde 56'sı İstanbul'dan yapılıyor. Türkiye'nin dünyaya en entegre şehri olan İstanbul, 4 saatlik bir uçuşla 1,5 milyar kişilik pazarlara ulaşma imkanını sağlıyor. Bunun tersi yaklaşımlar, milli gelir içindeki payı yüzde 15'lere düşmüş sanayimizin payını daha aşağılara çekecektir" diye konuştu. Bu nedenle İstanbul'un sanayi şehri olarak kalmasının mutlak suretle sağlanması ve sanayi sektörünün yerleşik bir yapıya kavuşturulması için gerekli önlemlerin alınmasının şart olduğunu vurgulayan Bahçivan, bunun yolunun da öncelikli olarak organize sanayi bölgelerinden geçtiğine işaret etti. Araştırmanın, Türkiye'nin ihracat vizyonuyla İstanbul arasında kaçınılmaz bağı ortaya çıkardığını dikkati çeken Bahçivan, şöyle konuştu: "İstanbul Türkiye'nin ihracatında çok önemli ve lider bir role sahip. İstanbul'un ihracatının hemen hemen tamamı sanayi mamullerinden oluşuyor. 2004 yılında İstanbul, Türkiye ihracatının yüzde 42,6'sını yaparken, bu oran 2013'te 37,5'e indi. Önümüzdeki 10 yılda da bu oranın yüzde 32,5'e düşeceği varsayılabilir. Türkiye'nin 2023'te 500 milyar dolarlık ihracat hedefinin yüzde 32,5 kısmı 162,5 milyar dolar ediyor. En muhafazakar yaklaşımla İstanbul'un 2023 yılında 160 milyar dolar ihracat yapması öngörülmüyor. Yani İstanbul'un 2014 yılında 60 milyar

dolara yaklaşan ihracatının 10 yılda 2,7 katma çıkarılması gerekiyor. Türkiye'nin büyük oranda ihracatının yapıldığı İstanbul'un sanayi stratejileri düşünülmeden 2023 hedefinin hayata geçmesi doğal olarak mümkün olmayacaktır."Bahçivan, İstanbul'un sadece mevcut ihracat kapasitesi artırılarak 160 milyar dolar ihracata çıkmasının mümkün olmadığını, bu nedenle yüksek katma değerli ve yüksek teknolojieli üretimin ihracat içindeki payının artırılması gerektiğini vurguladı. Erdal Bahçivan, "Türkiye'de kısa sürede yüksek teknolojiye dayalı ihracatı artırabilecek tek altyapı, ülkemizin yüksek teknolojieli ürün ihracatının 3'te 2'sinden fazlasını yapan İstanbul'dadır" dedi.

- "İstanbul sanayisi, orta derecede rekabetçi"

Bahçivan, Strateji Belgesi'nin hazırlığı için öncelikli olarak İstanbul'un mevcut durumunu tespit ettiklerini, bunun için de dünyaca ünlü işletme yönetimi gurusu Michael Porter'in rekabetçilik seviyesini saptamak üzere geliştirdiği Elmas Modeli analizinden faydalandıklarını dile getirdi. Analiz sonucunda İstanbul sanayi sektörünün "orta derecede rekabetçi" bulunduğunu aktaran Bahçivan, "İstanbul sanayisinin orta seviyede rekabetçi bulunması, şehrin geleceğinde sanayinin şimdiye kadar olduğu gibi önemli bir seviyede olup olmayacağı hakkında bir belirsizliğin oluştuğunu gösteriyor. Eğer yerel yönetimler sanayiye şehirden çıkarma yolunda uygulamaları ve merkezi devletin İstanbul sanayisine teşvik vermeme uygulamaları devam ederse, bu süreç içerisinde İstanbul sanayi firmaları da kurumsallaşma, Ar-Ge altyapısı gibi alanlarda kendilerini yeterince geliştiremezlerse, küresel rekabet yarışında geri kalmaları maalesef kaçınılmaz olacaktır" değerlendirmesinde bulundu. Bahçivan, İstanbul ve sanayinin olumlu ve istenilen seviyede olmayan yönlerine ilişkin sorunları kaydetti: "Yüksek seviyede çıkan özelliklerimiz; yüksek teknolojieli üretim altyapısı, sanayi girişimcilerinin varlığı, 50 üniversite, tedarik zincirinin gelişmişliği, dış ve iç pazar, tüketicinin bilinç seviyesi, coğrafi yoğunlaşma, firmaların üretim yapıları, yabancı sermayeli firmaların varlığı ve coğrafi konum oldu. Buna karşın, sanayi yerleşimi, üniversite-sanayi işbirliği, mezunların sanayiye yönelmesi, Ar-Ge, hammadde ve yarı mamul tedarigi, lojistik altyapı, finans erişim, teşvikler, yerel yönetimler, markalaşma ve firmaların

kurumsallaşma seviyelerinin orta ve düşük yönlere olduğu ortaya çıktı." Erdal Bahçivan, İstanbul'u yüksek rekabetçi bir kent seviyesine ve 2023 ihracat hedeflerine ulaşmak için tanımlanan 18 stratejiyi şöyle özetledi: "İstanbul sanayi sektöründe yer alan insan kaynakları seviyesinin geliştirilmesi. İstanbul sanayi sektörünün sahip olduğu Ar-Ge kabiliyetinin geliştirilmesi. İstanbul üniversiteleri ve sanayi arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi. İstanbul'da sanayi yerleşiminin, Türkiye ve İstanbul'un 2023 hedefleriyle uyumlu hale getirilmesi. İstanbul sanayi sektöründe inovasyon altyapısı ve bilincinin geliştirilmesi. İstanbul sanayi firmalarında fikri mülkiyetin elde edilmesi ve korunmasının sağlanması bilincinin geliştirilmesi ve hukuku sistemin oluşturulması. İstanbul'da yer alan sektörler arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi. İstanbul sanayi sektörü için en uygun lojistik altyapısının kurulması. İstanbul sanayi firmalarının markalaşma kabiliyetlerinin geliştirilmesi. İstanbul'da yer alan sanayi kümelenmelerinin geliştirilmesi. Kamu kurumlarının İstanbul sanayisi hakkında yeterince bilgilendirilmesi. İstanbul sanayisinde yer alan STK'lar arasında yakın işbirliğinin sağlanması. İstanbul sanayi sektörü firmalarının kurumsallaşma düzeyinin artırılması. İstanbul'da sanayi üretimi yapan firmaların tasarım kabiliyetlerinin geliştirilmesi. İstanbul sanayi sektörü firmalarının uygun finansmana ulaşımının kolaylaştırılması."

- "İstanbul'u sanayisizleştirme bir fantezidir"

Erdal Bahçivan, bir soru üzerine, "Hükümetimizin Türkiye'nin yeni sanayi vizyonu açıklamaları henüz bitmedi. Büyüyen sanayi ve üretimden kaynaklanması arayışı içinde olduğumuzu görüyoruz. Halen ülke olarak yatırım odaklı ve sanayiye dayalı büyümede istenilen seviyeden uzaktayız. 2015'in Türkiye'nin yeni bir sanayi üretim hikayesi yazması konusunda yeni bir başlangıç olacağına inanıyoruz. Daha önce açıklanan stratejiler hayata geçmediğine göre, yapılacak olanlar var" yanıtını verdi. İstanbul'un sanayi yeteneğini yok sayarak ve Türkiye'nin önündeki engelleri kaldırmadan hedefe ulaşmanın bir "fantezi" olacağını dile getiren Bahçivan, şöyle devam etti: "İstanbul'u sanayisizleştirme bir fantezidir. İstanbul'un sanayi yeteneğini hesaba katmadık. Daha katma değer üretir bir hale getiremeyiz." dedi

(AA)

Sanayiden 'düşük kâr' uyarısı

Istanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay**, finansman başta olmak üzere yapısal sorunların bir sonucu olarak yola, giderek düşen kârlılıklarla devam edildiğini söyledi. Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun satış kârlılığının 2013'te yüzde 4,9'a indiğine dikkat çeken Okyay, şöyle devam etti: 'Bu oran, kriz yılı 2001'de bile yüzde 5,5'ti. Apple tek başına 18 milyar dolar kâr elde ederken Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun bugünkü kurla sadece 9 milyar dolar kâr etmesi, kabul edilebilir ve sürdürülebilir değildir. Bu yüzden koca bir ülke yerli otomobil üretecek babayiğit ararken, otomobil konusunda hiç deneyimi olmayan Apple'ın Titan adında bir sürücüsüz otomobil üretip 2020 yılında piyasaya süreceği dedikodusu, bütün dünyada büyük bir heyecan yaratabiliyor.'